

1.

Az idő
 furcsa holmi,
 hosszú módfelett —
 volt legendás idő —
 a legenda odalett.
 Se mondák,
 se regék.
 Eposzra ki gondol?
 Távíratként
 repülj,
 költemény!
 Lázás ajakként
 tapadj rá,
 és kortyolj
 a folyóból,
 amelynek neve: „Tény”.
 Ez az idő
 távíróhúrként rezdül,
 szív és igazság
 benne
 egymásra lelt.
 Harcosokkal futott
 a hazán keresztül,
 vagy talán
 csak szívemben
 menetelt.
 Akarom:
 amíg
 ezt a könyvet írom,
 lakásnyi világ
 rabja ne legyek,
 újra
 géppuskák ropogása
 hívjon,
 sorok
 szuronyai
 rohamra vigyenek.
 És a boldog tanú
 könyvéből
 beszéljen,

kincsem,
 ostobaság
 szeretni
 ingyen. —
 „Szerelmes vagyok,
 erőm
 elhagy”,
 súgja
 a professzori
 fülbe.
 — Szerelmes barátom,
 beteg vagy. —
 „Szerelmes vagyok,
 vágyam bűn-e?”
 — Az idegek...
 vigyázz...
 gyógyítsad... —
 „Dadám, dadám,
 szavától
 ártas
 vagyok, dadám-dadám,
 nemrégén
 kézben vitték át őt
 a téren.
 Szabadságról dalolgat
 bűgön...
 Övé leszek, —
 vagy vízbe ugrom.”
 Hever a párnán
 tehetetlen,
 sóhaja rebben:
 „Száska!
 Lelkém!”
 Gyorsan
 letörli
 könnyeit,
 bödül
 a bajszos dada:
 — Kit?
 Egykettő, ki vele!
 Mondd meg hát! —
 „Kerenszkijt...”
 — Melyiket?
 Szásenykát? —
 Ettől
 a szende
 vallomástól
 Miljukov
 képen
 öröm lángol,
 a jókedv
 táncba viszi szinte:
 — Nohát, ez vagy az,
 hisz ez mindegy!
 Legyen Nyikoláj,
 legyen Szása,

úgysem vész
jövedelmünk kárba. —

A Néva-parton
hajdanán
láttak
ily hölgyeket
talán?

6.

Fújt
október
szelekkel
sziszegve,
mint mindig,
a kapitalista korban.
A Troickijon
autókra
és sínekre
sziszegte
mérgeét
megszokottan.

Zúg
a Néva
odalent.
Kronstadti sereg
a Néván ...
Ha puskájuk
szólni kezd,
remeg
a Palota gyáván.
Gatcsina felé fut,
már beszélni sem bír,
hangja,
mint a kürté,
ha bedugaszolták,
megvadult autóban
menekül
Kerenszkij:
„Szarvukat
letörni!
Lázongó rabszolgák...”

A Palota
elveszett,
gyér csillagok
szeme látja,
a kekszholmi
ezredek
bekerítik
nemsokára.

Iljics,
arca rejtve,

Ellenünk
 Bocskorjóna
 libái?
 Hát meddig kell még
 a rohamra várni?"
 De birkóztak
 az árnyak,
 mancsuk egymásra nőtt,
 s nem szakította szét
 mancsukat
 senki se.
 Elúzta a gyengét
 a félsz és a csönd,
 idegei
 vitték
 messzire.
 Elsóként
 félve futottak innen
 a nők,
 már nyomuk sincsen.
 Tizenegyor
 megléptek
 végleg,
 híre sincs Mihály vagy Konsztantyin seregének ...
 Kerenszkij? —
 lesheted!
 nem jön többé erre! —
 Derengeni kezd
 a kozák-koponya.
 Mint fésű
 fogait,
 vvédőit vesztette
 a Téli Palota.
 És sokáig
 senki se szólt
 a csendbe,
 remények hallgatása,
 kétségbeesés csendje.
 A Palota
 puha foteljeiben,
 bronzdíszekkel körbefont párnákban
 tizenhárom
 miniszter
 piheg
 illatosra
 beretváltan.
 Feléjük se néznek,
 rájuk se figyelnek, —
 köröztük szuronyok erdei
 nőttek.
 Túlérett
 körteként
 a földre esnek,
 amint
 megrázzák
 őket.

A hang is ritkulóban.

Jelbeszéd,

halk szavak.

— Kerenszkij hol van? —

— Kozákokért szalad. —

És rettegés csendje.

Estig

egy szó sincs.

— Prokopóvics merre? —

— Nincs Prokopóvics. —

A Nyikolajevszki-híd

mögül

a sötétbe hajolva,

mint a halál,

néz könyörtelenül

az Auróra

acél-tornya.

Konovalov képe

holtra vált,

gallérja fölé nyúlt

magasan.

A zaj,

ami nemrég

forrásként folydogált,

megáradt,

mint a folyam.

Kicsoda ez?

Hogy ekkorára nőtt!

Az ablakokon

botütés

kopogtat.

Ki ez?

A Péter-Pál erőd

háromhüvelykesei

szólnak.

Főnt —

a város szinte

felrobbant,

széttörött,

az Auróra

hathüvelykese

dörög.

Lám,

a zaj még el sem oszlott,

dübörögve

szállt,

fenyegetőn jött közelebb,

felkúszott a lámpa

a Péter-Pál erődre,

a felkelés

egyezményes jele.

— Le velük!

Rohamra!

Előre!

Rohamra!

Betörték.
 A szőnyegekre!
 Az aranytető alá!
 Minden lépcsőn,
 minden termen keresztül rohanva,
 hadapródokon át,
 akár a halál.
 Mintha
 a szobákra
 áradás zúdulna,
 ömlöttek,
 elleptek
 minden elesettet,
 minden függöny,
 minden dívány mögött újra
 tusák égtek
 égő napnál hevesebben.
 Visszhangzott
 a zaj
 a díszes teremsonon, —
 hol az üdvrivalgás
 cárok elé futott —,
 bársonyos szobákon,
 konduló folyosón
 dübögtek,
 verődtek
 csizmák,
 puskatusok.
 Egy zavart képű
 gézengúz legényke
 és egy putyilovi,
 mintha
 apja volna:
 „Fiú,
 az ellopott órát
 tedd helyére,
 mától kezdve már
 miénk
 minden óra.”
 Lábak dobogtak,
 a tizenhárom urat
 egymáshoz separték,
 verték,
 földhöz csapták.
 Nyakkendőjük alá
 rejtették magukat!
 Mintha tarkójukon
 éreznék
 a baltát.
 Kétszáz lépésnyire ...
 harmincra ...
 már húszra ...
 Beszalad
 egy apród:
 „Harcolni ostobaság!”

Tizenhárman sipítanak:
 — Megadjuk magunkat! —
 S az ajtóban már
 köpenyek,
 bundák,
 matrózruhák.

S a csendbe
 egy basszus dörrent,
 mely viharok
 harsogásában
 járta
 a tengerárt.

„Hol vannak az ideiglenesek?
 Pucoljatok!
 Időtök lejárt.”
 És egyszerűen,
 nyugodtan
 a berontók egyike
 kijelentette,
 csíptetőjét igazgatva orrán:
 „Én, Antónov,
 a Forradalmi Katonatanács elnöke,
 bejelentem,
 megdőlt az Ideiglenes Kormány.”

A Szmolnijban
 a nép
 büszke,
 elégedett,
 új meg új hírekre
 ének felel,
 égő.

És először:
 — „ez a harc lesz... — helyett
 harsan:
 — ez a harc
 a végső...”

Kurta kis idő
 van már csak
 hajnalig,
 a fény
 keleten
 a homályt hasítja.

S Podvojszkij elvtárs
 autóba szállva int,
 fáradtan mondja:
 „Vége...
 A Szmolnijba.”

Néma a géppuska.
 Mikor kellett,
 villant.

Golyók méhrajja
 megpihen
 békésen.

kedves,
 a szemedben.
 Barnák,
 kerekék,
 forrók,
 fénylenek.
 Telefon síkít,
 fenyeget,
 hangja
 fülembé hasít,
 mint a fejsze,
 az ámuló,
 nagy,
 barna szemeket
 daganatával
 az éhség
 befedte.
 Fecsegett az orvos:
 — Kinyitná
 szemét,
 a meleg
 a fontos
 meg a zöldfőzelék. —
 Nem levesbe
 még ma
 a kedvesnek
 kell ez, —
 két csöpp
 sárgarépa
 simul
 tenyeremhez.
 Cukorkát,
 bokrétát
 vittem ajándékba,
 drágaságoknak
 nincs már
 emléke sem, —
 kedvesebb nekem
 ez a drága
 répa,
 a nyírfahasábra
 mindig
 emlékezem.
 Pár hasábot
 viszek
 a hónom alatt,
 szemöldöknyiel,
 egy se
 vastagabb.
 Lilja néz rám.
 Szeme —
 rés már.
 Zöldségecske,
 melegecske,
 kinyílt már
 a szemecske.

motoz
 rajta,
 halkan
 kószál,
 fehér
 macska.
 Város —
 csontos
 szikla-
 roncshoz
 erdők
 húsa
 tapad
 búsan.
 Erdőn túl,
 az ég sáljába
 ezalatt
 tetűként
 bemászik
 a Nap.
 Decemberi
 hajnal,
 elcsigázott,
 beteg,
 mint a tifuszos láz,
 ébred
 Moszkva felett.
 Felhők
 dúsabb
 földre
 úsznak.
 Felhőkön túl,
 távol,
 Amerika
 bámul.
 Fogaival
 húst rág-tép,
 habzsol
 kakaót,
 kávét.
 Képetekbe,
 mely a sertésnél
 kövérebb
 és mint a kerek tál,
 terül szét mereven,
 koldus
 földünkről
 kiáltom
 felétek:
 — Én
 ezt
 a földet
 szeretem! —
 Ahol
 tokát

nem ad az isten
szénát senkinek.
Traktorokhoz
fordulnak végre
a kérges
paraszti szívek.
Agyunk állomásán
lezárta
az inség
terveink útját
sorompóival,
vasból és kőből
formálódnak
ismét,
kék nappalokból
énekük rivall.
És én,
mint hírnökét a népek tavaszának,
mely harcban
és munkában fogant,
dalolom
hazámat,
köztársaságomat!

Simor András fordítása